

BEYOĞLU STRATEJİ PLANI HAKKINDA İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜNÜN GÖÇMEN VE EVSİZLERLE İLGİLİ ÇALIŞMA YAPAN OLUŞUMLARLA YAPTIĞI ÇEVİRİMİÇİ TOPLANTININ NOTLARI

TOPLANTININ AMACI VE KONUSU

İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından yürütülen Beyoğlu Strateji Planı çalışmaları kapsamında göçmen ve evsizlerle ilgili çalışma yapan oluşumlara süreç hakkında bilgilendirme yapılmış; katılımcıların yaptıkları çalışmalar, Beyoğlu'na dair fikirleri, sürece ilişkin görüş ve önerileri alınmıştır.

TOPLANTI TARİHİ VE YERİ

14.04.2021 / ONLINE

KATILIMCILAR:

Müdür Yardımcısı: Filiz DEVECİ, Sema REYHAN

Katılım Koordinatörlüğü: Miray ÖZKAN, Burcu YANAR, Bengi ÇAKMAK, Eda MUTLUAY

Beyoğlu Plan Ekibi: İrem ÖZTEMİZ, Emre MUSLU

Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü: Deniz SEVİM

İBB Sosyal Hizmetler Şube Müdürlüğü Göç Birimi: Simten BİRSÖZ İNANÇ, Papatya BOSTANCI

İBB Bağımlılıkla Mücadele ve Rehabilitasyon Şube Müdürlüğü: Celal Baran

BİMTAŞ İletişim Kooperasyonu: Cansu YAPICI, Esra TURGUT

Hayata Sarıl Derneği: Ayşe TÜKRÜKÇÜ, Cemil GÜLER

Çorbada Tuzun Olsun: Ahmet TÜRKER

Beyoğlu Gıda Topluluğu: Hande SOĞANCILAR, Funda ORAL

Mülteci Hakları Merkezi: Öykü TÜMER

SGDD-ASAM: Seda DOLANER

CARITAS Turkey: Karin TİMYANOS

Heinrich Böll Stiftung Derneği: Cem BİCO

Türkiye Sosyal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı: Deniz YÜKSEKER

Derin Yoksulluk Ağı: Funda ORAL

HAYATA SARIL DERNEĞİ

AYŞE TÜKRÜKÇÜ - CEMİL GÜLER

Beyoğlu'na başka ilçelerden gelen göçmen sayısı oldukça fazladır. Gününbirlik olarak çalışmak için Beyoğlu'na gelen çocuklar bulunmaktadır.

- Göçmenlerin oturum ve çalışma izninin olmaması nedeniyle çok sıkıntı yaşanmaktadır.
- Evsizlerin topluma kazandırılması için hiçbir şey yapılmamaktadır. Toplum, evsizlere iş vermediği için onları evsizliğe mahkum etmektedir.
- Beyoğlu'nda geceleri başka bir hayat biçimi ortaya çıkmaktadır ve bu noktada evsizlerin görünürlüğü artmaktadır.
- Evsizler işin içine katılmalı (Örneğin; Çorbada Tuzun Olsun Derneği'nin ismini madde bağımlısı bir çocuk koymuştur)
- Dilencilere veya evsizlere para vermek bir çözüm değil, çocukları sokağa özendirilmemek gerekmektedir. Yardım için gelen çocuğa ilk olarak annesi ve babasının olup olmadığı, evinin nerede olduğu sorulmaktadır.
- Başka ilçelerden, Beyoğlu'na dilenmeye gelen çocuklar bulunmaktadır.
- Çocukları yurda yerleştirmek için çaba sarf edilmektedir ancak çocuklar sosyal hizmet kurumlarında kalmak istememektedir. Bunun nedeni de araştırılmalıdır. Çocuklar uyuşturucu bağımlılığı vb. nedenlerle giderek toplumdan kopmaktadır.
- Beyoğlu'daki durum giderek kötüleşmekte; giderek daha fazla evsiz ve göçmen burada yaşamaktadır. Bunun yanı sıra Beyoğlu'nda yeşil alanlar ve deprem toplanma alanları azalmakta, kültürel yapılar zarar görmektedir.
- Hayata Sarıl Derneği'nin günlük paylaştığı yemek sayısı 140-150 civarında olup; evsizleri öncelikle yemek dağıtımını yapmaktadır.
- Mevcut olarak hijyen için eldiven-maskeye ihtiyaç duyulmaktadır ve maddi olarak zorluk yaşanmaktadır.
- İBB ile çeşitli toplantılar olmuş ancak bunların geri dönüşü yapılmamıştır.
- Dernek birlikte çalışmaya açıktır.
- "Temel İhtiyaç Derneği" ile kardeş dernek olarak çalışılmaktadır.
- Atıkların geri dönüştürülmektedir.
- Kendilerine gelen kadın ve erkek kıyafetleri gruplandırılarak ilgili derneklere gönderilmektedir.
- İhtiyaçlar, gönüllü desteği ile sağlanıyor.
- Arapça tercüman desteği bulunsa dahi Kuzey Afrika'dan gelen göçmenlerin lehçeleri farklı olabiliyor ve bu anlamda tercüme desteği yetersiz kalabiliyor.
- Beyoğlu'nda, Suriyeli göçmenlerin yanı sıra Fas, Irak, Cezayir, Mısır ve Afrikalı göçmenler de yoğun olarak yaşamaktadır.
- Yasaklar sonrası hafta sonları yemek dağıtımını yapılamamaktadır. Hafta içi ise yemek dağıtımını daha erken bir saate çekilmiştir.
- Belediye, barınma konusunda çeşitli hatalar yapmaktadır. Örneğin; belediye bir evsizi 3 günlük barınma imkanı sağlıyor, sonra harçlık veriyor ve takibini yapmıyor. Belediyenin verdiği bu harçlıkla evsizler, alkol ya da uyuşturucu alabiliyorlar.
- Yine, barınma imkanları açısından da yetersizlikler bulunmaktadır. (Göçmenlerin 3-5 kişilik odalarda kalmak istememeleri gibi)
- 6,5 senedir evsizlerle ilgili çalışmalar yürütülmektedir ve ilk kez bu yıl, belediye ile görüşmeler gerçekleştirilebilmiştir.
- Sosyal hizmetlerle yapılan görüşmeden herhangi bir geri bildirim olmamıştır.
- Yemek almaya genellikle Afrikalılar (Kuzey) geliyor.
- Çoğunlukla, çok kötü koşulları olan yerlerde barınıyorlar.
- Geceleyin metro ve otobüs duraklarında kalıyorlar.

- Gezi Parkı'nda konaklıyorlar.
- Evsizler, aynı zamanda iş bulmak için de Beyoğlu'na, Gezi Parkı'na geliyorlar.
- Evsizler, toplum tarafından dışlanıyor ve onlara çevreyi kirletiyorlar gözüyle bakılıyor.
- Ev kiralari göçmenlere daha yüksek rakamlardan sunuluyor.
- Evsizler için, çeşitli alanlarda kendi eşyalarını koyabilecekleri ve adaptasyon sağlayabilecekleri alanlar oluşturulabilir. Örneğin; Berlin Hauptbahnhof'ta (merkez tren istasyonu), evsizlerin özel eşyalarını saklayabilecekleri küçük dolaplar bulunuyordu.
- Dernek olarak şartlara adaptasyonda zorluklar yaşanabiliyor. (Eldiven, maske tedariği ve mekan kiralari bakımından)
- Belediyenin, evsizlerle ilgili hizmet sunması gerekiyor.
- Bununla birlikte, İBB hizmetleri yavaş ilerliyor. (Su istenmesi ve çok geç tedarik edilmesi gibi)
- Temel İhtiyaç Derneği ile gıda bankacılığı üzerine çalışmalar bulunmaktadır. (Marketlerde, müşteri tarafından tercih edilmeyen sebze ve meyveler değerlendirilerek, lokantada değerlendiriliyor ve evsizlere sunuluyor)
- Pandemi öncesi lokantada yemek yenilebiliyordu ancak şu anda paket servis yapılabilir.
- 8693 kg atık, dönüştürülerek katık haline getirildi.
- Görüşmek isteyen bütün sivil oluşumlarla işbirliği yapılabilir.

İBB GÖÇ BİRİMİ

SİMTEN BİRSÖZ İNANÇ - PAPTAYA BOSTANCI

- Evsizler ve göçmen çocuklar için mevcut sistemde açıklar mevcuttur. Bu nedenle belediyenin neler yapabileceğine, mevcut kaynaklarının ne olduğuna dair düşünmek ve buna göre somut adımlar atmak, kaynakları yönlendirmek gerekmektedir. Bu konular hakkında çalıştay formatında bir etkinlik düzenlenebilir.
- Aile rızasıyla dilenmek durumunda kalanlar göçmen çocuklar bulunuyor.
- Bağımlılık ve psikolojik danışmanlık konuları önemli olmaktadır.
- Adaptasyon sorunlarıyla ilgili olarak İBB Sosyal Hizmetler Müdürlüğü çalışmalar yapıyor.
- Evsizlik türleri ve barınma ayağıyla ilgili çalışmalar var. (Toplu barınma alanları oluşturulması ve sokakta barınma koşullarının iyileştirilmesi)
- Bu alanlarda mesleki eğitim ve topluma katılım koşullarının da sağlanması gerekmektedir.
- Temel ihtiyaçların karşılanabileceği geçici alanların oluşturulması (metro duraklarında oluşturulması gibi)
- Göçmen katılımını artırmak hedeflenmektedir
- Gönüllülük ve kent konseyi aracılığıyla göçmen katılımının artırılması çalışmaları yapılmaktadır.
- Göçmen konusunda temel ihtiyaçlar söz konusu olduğunda katılımı gerçekleştirmek zor olabilmektedir. Bu nedenle, birimin göçmen dernekleriyle diyalogu daha çok temel ihtiyaçlar üzerinden ilerliyor.
- Düzensiz göçmen çocuklar ile ilgili bir çalışma yapıldı.
- İBB'nin tercümanların bulunduğu bir çağrı merkezi bulunmaktadır.
- Çok dillilik meselesi, toplumla göçmenler arasında nefreti oluşturmamak amacıyla da dikkat ettiğimiz bir konu olmaktadır. (Tabelanın çok dilli olmasının nefret oluşturması ihtimali gibi)
- İBB kaynaklarında çok dillilik aktif kılınmaya çalışılıyor.
- İBB Göç Birimi, Hrant Dink Vakfı ve Hayata Destek Derneği ile "Kapsayıcı İletişim ve Farkındalık Eğitimi" vermektedir. (İBB Saha Personeline)
- Beyoğlu Belediyesi ile bir koordinasyonun olup olmadığı sorulmuştur.

- Beyoğlu hem günlük çalışmaya gelen mobil göçmenler için hem de LGBTİ+ göçmenler için önemli bir yaşam alanı olmaktadır.
- Planlama yapılırken, bu grupların göz önünde bulundurulması önem arz etmektedir.

ÇORBADA TUZUN OLSUN (ÇOTUN)

AHMET TÜRKER

- ÇOTUN, evsizlerin topluma kazandırılması, temel ihtiyaçların karşılanması, rehabilitasyon, barınma ve istihdam vb. konularda çalışma yapmaktadır. Sistem gönüllülük üzerine işlemektedir. Pandemi ÇOTUN'un çalışmaları durmuştur.
- Üniversiteler açık olduğunda gönüllü sayısı artmaktadır.
- Sorun evsizler değil evsizliği görmek istememektir.
- Sivil topluma alan açılması, olanaklar yaratılması ve birlikte çalışılması çok önemlidir.
- Göçmenler açısından en büyük sorun "ikamet göstermek"tir.
- Evsizlerle ilgili çalışacak bir saha ekibi olmalıdır.
- Farklı bölgelerden, çalışmak amacıyla göç edenlerin İBB'de kaydı bulunduğu ve barınma ihtiyacının İBB tarafından karşılandığı ile ilgili olarak eski sağlık daire başkanından bilgi alınmıştır.
- İstanbul'un belli yerlerinde "istasyon noktaları" olmalıdır. Bunlardan biri Beyoğlu diğeri Fatih ilçeleri olabilir. Bu noktalarda STK'ların ve gönüllülerin koordineli bir biçimde çalışması önemlidir.
- Evsizlerin, alışabilecekleri, eşyalarını koyabilecekleri ve yaşam alanları yaratabilecekleri mekanlar oluşturulabilir. (İstasyon bölgelerinde)
- Evsizlerin en büyük problemi "ikametsiz" olmalarıdır. (Evsizlere kayıt açabilecek kurumlar yerel yönetimler ve mülki amirlikler olmaktadır)
- Zabıta ve evsizler arasında zaman zaman sorunlar yaşanmaktadır. Bu konu ile ilgili zabıtalara görüşülmesi gerekmektedir.
- 850 kişiyle sosyal izleme yapılmaktadır.
- Birçok kurumla iletişim kurulmaktadır.
- Pandemi döneminde İBB Birimleri ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.
- Bir pandemi raporu hazırlandı. (Misafirhane modeli, tesis modeli, konaklama projesi modeli, sokakta gerçekleştirilebilecek modeller üzerine çalışıldı)
- Avrupa'nın desteklediği çalışmalar bulunmaktadır.
- Gönüllü çalışmaları profesyonel çalışmalara eklenerek şehir planlarına entegre edilebilir.
- STK'lar için mekan tahsisi desteği verilebilir.
- Pandemi döneminde evsizler ve zabıta arasında problemler yaşandı.
- Evsiz dostu toplum ve evsiz dostu şehir projeleri hazırlandı. (Evsizlik popülasyonu ve riskinin düşürülmesiyle alakalı)
- Florya'daki tesislerin organizasyonu konusunda Oktay Kargül ile çalışıldı.
- Evsizlere geçici mekanlar vermek, toplum nezdinde evsizliği meşrulaştırmaktadır.
- Evsizlerin yabancılaşmadığı ve topluma katılım konusunda sıkıntı yaşamayacağı alanlar açılmadılar. (Bu konu, planlarda göz önünde bulundurulmalı)
- İBB'den, çocuk koruma ve psikolojisi konusunda destek alınmaktadır.
- Evsizlerle iletişim ve koordinasyon konusunda destek olunabilir.
- Bir çalıştay gerçekleştirilerek, evsizlerin topluma entegre olabilecekleri ve dışlanmayacakları uyumlanma biçimleri tartışılabilir.

SGDD-ASAM

SEDA DOLANER

- SGDD-ASAM'ın merkezi Dolapdere'de ancak bölgesel çalışma yapmamaktadır. Koruma ve sosyal uyum, temel ihtiyaçlar, kimliklendirme süreci, danışmanlık ve yönlendirme yapılmaktadır. Arapça ve Farsça dilleriyle çalışılmaktadır.
- Çok dillilik katılım süreci açısından önemlidir.
- Mültecilerle iletişim sağlamada yardımcı olunabilir.
- İBB Göç Birimi ile çalışmalar yapılmaktadır.
- Pandemi öncesinde daha mahalle bazlı çalışmalar yapılmaktaydı. (Çocuklarla etkinlikler gibi)
- Şu anda çevrimiçi etkinlikler düzenleniyor. (Kadınlarla dayanışma etkinlikleri gibi)
- Yapılacak anketler ve paylaşılacak bilgilerin çok dilli olması katılımcılık anlamında ilk adım olacaktır.
- Mültecilerle iletişim kurarken, mahallesinin ya da evinin güvenli olup olmadığını sormak, koşullar gereği doğru bir cevap almaya yardımcı olmayacaktır.
- Sorular sorulurken kavramlar üzerinde çalışılması gerekmektedir.

MÜLTECİ HAKLARI MERKEZİ

ÖYKÜ TÜMER

- Mültecilere hukuki destek sağlanmaktadır.
- Mülteciler arasında çok farklı profiller bulunmakta bu nedenle ihtiyaç tespiti yapmak çok önemlidir. Bu farklılıklar; geldikleri menşei ülke, engellilik durumu, çocuk olup olmama, kayıtlı olup olmama statüsü ile ilgili olabilmektedir.
- Göçmenler, kamu kurumlarıyla yüz yüze gelmekten kaçınabilmektedir.
- Beyoğlu, göçmenler için transit bir bölge niteliği de taşımaktadır. Bu sürecin içine kimin katılıp katılamayacağını tanımının yapılması önemlidir. Nüansları tanımak anlamlı olacaktır.
- Yerelde çalışan STK'ları belediyenin ne şekilde destekleyebileceğinin, nasıl katkıda bulunabileceğinin tartışılması önemlidir. Sivil toplumun sürdürülebilirliğinin sağlanması gereklidir.
- Bu sürece dair belediyenin ne yapıp ne yapamayacağına ilişkin iyi bir çerçeve çizmesi önemli bir noktada durmaktadır. Belediyenin tamamlayıcı olması ile bütün sorumluluğu üstlenmesi farklı şeylerdir. Belediyenin diğer kurumların koordinasyon, yetki ve sorumluluğunu üstlenmesi çok doğru olmayabilir.
- Orta ve uzun vadeli düşünüldüğünde dil-iletişim, bilgilendirme, STK'ları sürece katma çalışmaların sürdürülebilirliği açısından önemlidir.
- Tabelalarda çok dillilik örnek bir çalışma olabilir.

BEYOĞLU GIDA TOPLULUĞU

HANDE SOĞANCILAR

- Gıda ile ilgili söz hakkının geri alınması gerektiği düşünülmektedir.
- Kasım 2020'den beri faaliyet göstermektedirler.
- Uygun fiyatlı ve sağlıklı gıdaya erişim temel çalışma alanımızdır.
- Yoksullukla ilgili temaslar, gıda paketlerinin askıda bırakılmasıyla başlamıştır. (satın alınanlar tarafından)

- Askıda bırakılan paketleri, Tarlabası'nda bulunan yoksulların gelip alması bu sürece katkı koymuştur.
- Gıda paketleri dağıtımı yapılmaktadır. (Kuru gıda)
- Topluluk, yerel-mahalli dayanışma üzerine ilkeler üzerinden hareket etmektedir.
- Gıda egemenliği-gıda erişimi bakış açısıyla topluluk destekli çalışma modelleri gerçekleştirilmektedir.
- İstanbul çevresindeki üreticiden yaş gıda temini de yapılmıştır.
- Üreticiyle dayanışma içerisinde olmak ve topluluk destekli tarım modeli geliştirmek önem arz etmektedir.
- Hollanda'da yaşayan bir gönüllüden gelen maddi katkı, Tarlabası'nda harcanmak üzere gıda paketleri desteği üzerinden değerlendirilmiştir. (Derin Yoksulluk Ağı ile birlikte)
- Topluluk destekli tarım modeli doğrultusunda, düşük maliyetli ve ekolojik olarak üretilebilen tarımsal üretim modeli üzerinden Hollanda'dan gelen maddi katkı değerlendirilmiştir.
- Konuya yoksulluk üzerinden bakılıyor olsa da göçmen dostu bir mekanın geleneğini devralmıştır.
- Topluluk içinde, evsizlik çalışmalarını destekleyenler bulunmaktadır.
- Topluluk, yoksul bölgelerde, sağlıklı gıdaya düşük ücretli erişim sağlanmasına katkı sunabilir.
- Üretici ile yoksul, ihtiyaç sahibi kesimler arasında bağ kurarak topluluk destekli tarım ve gıda erişimini sağlayabilmek, topluluğun hedeflerinden biridir.
- Bununla birlikte, sağlıklı gıdaya erişim meselesi de önem arz etmektedir ve bunun üzerine çalışmalar yapılabilir, İBB'nin başka departmanları işin içerisine dahil edilebilir.
- Gıda paketleri dağıtan topluluklarla iletişim kurmak ve lojistik destek sağlamak üzerine İBB ile çalışmalar yapılabilir.

HEINRICH BOLL STIFTUNG DERNEĞİ

CEM BİCO

- Mültecilerin, planlama sürecine katılımı için belediyenin öngördüğü yöntemlerin olup olmadığı sorulmuştur.
- Öz örgütlenmeler de sürece dahil edilebilir.
- Sahada ampirik çalışmalar yapılabilir.

İBB ŞEHİR PLANLAMA MÜDÜRLÜĞÜ

- Çalışmanın, herkese açık ve şeffaf bir şekilde yürütülmesi amaçlanmaktadır.
- Beyoğlu'nun bugün yaşadığı sorunları, kimliğinin kaybolmasıyla ilgili sıkıntıları tespit ederek geleceğe yönelik bir stratejik plan oluşturulması hedeflenmektedir.
- Stratejik plana yönelik çalışmalar konusunda Beyoğlu Belediyesi ile görüşme yapılmış ve belediye, işbirliğine davet edilmiştir.
- Bu toplantının amacı, göçmenlerin sürece katılımına yönelik yöntemler bulmaktır.
- Beyoğlu'nda mahalle temelli bölgelemeler yapılarak stratejiler geliştirilmesi düşünülmektedir.
- STK'ların, bu sürecin mekansal boyutunu düşünerek katkı koymaları plan süreci açısından önemli rol oynayacaktır.